

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

The Developmental Guidelines for the School Administrator's Integrative
Leadership in the 21st Century under Khon Kaen
Primary Educational Service Area Office 5

1.ธณัฐา สอนเอี่ยม*, 2.วานิช ประเสริฐพร
1.Tanattha Sonaem, 2. Vanich Prasertphorn

สังกัด: 1., 2. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Affiliation: 1., 2. Education Administration, Northeastern University

* Author E-mail: ariezmb659@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนา และ 3) ประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 496 คน และใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น 0.97 ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 3 คน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความต้องการจำเป็น และถอดบทการสัมภาษณ์ โดยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา และประเมินโดยใช้ค่าพิสัยควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันโดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ และด้านการทำงานเป็นทีม สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ และด้านการทำงานเป็นทีม และความต้องการจำเป็นในภาพรวมพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.17, แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการทำงานเป็นทีม มี 7 แนวทาง 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการมี 7 แนวทาง 3) ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จมี 6 แนวทาง และ 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์มี 6 แนวทาง

คำสำคัญ: 1. ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ; 2. ศตวรรษที่ 21; 3. ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aims to 1) study the current state, desired state, and needs; 2) study development guidelines; and 3) evaluate the integrated leadership development guidelines. This is a mixed-methods research. The sample consisted of 496 school administrators and teachers, selected using stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.97. Qualitative data was collected through interviews with three administrators demonstrating best practices. Statistical analysis included percentages, means, standard deviations, needs assessments, and interview transcripts, using descriptive content analysis and quartile range analysis.

The research findings revealed that:

The overall current state was found to be at a high level. When considering each aspect individually, the aspect with the highest mean score was creativity, followed by commitment to success, integrated vision, and teamwork. The overall desired state was found to be at the highest level. When considering each aspect individually, the aspect with the highest mean score was creativity, followed by integrated vision, commitment to success, and teamwork. The overall needs assessment revealed a needs index of 0.17. The integrated leadership development guidelines for 21st century school administrators comprise four areas: 1) Teamwork (7 approaches), 2) Integrated vision (7 approaches), 3) Striving for success (6 approaches), and 4) Creativity (6 approaches).

Keywords: 1. Integrated Leadership; 2. 21st Century; 3. School Administrator

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ 1) เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยเป็นการมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบไปด้วย ทักษะและคุณลักษณะ ดังนี้ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ และความสามารถตามศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access) 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัต และบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) ซึ่งสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมวดที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่ง

เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยมีเป้าหมายหลัก 2 เป้าหมาย ดังนี้ 1) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ และ 2) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน ให้มีสมรรถนะสูงเพื่อพลิกโฉมประเทศไปสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน ในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคสังคมฐานนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการบริหารการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นนักคิด นักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง บริหารงานแบบประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหากับบุคลากรในองค์กร และพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้นวัตกรรมใหม่ โดยคำนึงถึงการบรรลุผลในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก (สุกัญญา รอดระกำ, 2561) รวมทั้งต้องมีแนวคิด หรือแนวทางในการบูรณาการองค์ความรู้ หรือประสบการณ์ในฐานะผู้นำ เพื่อที่จะพัฒนาทางการศึกษาให้ก้าวทันต่อระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยแห่งยุคโลกาภิวัตน์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับทุกสภาพการณ์ได้ และใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยบทบาทและหน้าที่ของผู้นำ ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์กร ผู้นำจึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งกระบวนการสร้างอิทธิพลดังกล่าวนี้ ถือเป็นการใช้ภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา โดยที่ผู้บังคับบัญชาแต่ละคนจะมีความสนใจต่อเป้าหมายขององค์กรและความสนใจต่อความต้องการของผู้ปฏิบัติงานแตกต่างกัน จึงทำให้มีรูปแบบการบังคับบัญชาที่แตกต่างกันด้วย ส่งผลต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในการตีความเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ความสำเร็จในการดำเนินงาน รวมถึงความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 และการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม(Mix Method) ซึ่งจะได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์วรรณกรรม เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น องค์ประกอบ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ระยะที่ 2 การสร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา Best Practices เลือกสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) เพื่อดำเนินการสร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ขั้นตอนที่ 3 สรุปร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ระยะที่ 3 ประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 คน

ขั้นตอนที่ 2 สรุปรูปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 253 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 186 คน และครูจำนวน 1,927 คน รวมทั้งสิ้น 2,113 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5, ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 161 คน ครูผู้สอนจำนวน 335 คน รวมจำนวน 496 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 0.05 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 โดยใช้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ และการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

1.3. ขอบเขตด้านตัวแปรการศึกษา

ตัวแปรอิสระ แนวทางการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ตัวแปรตาม องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

1.4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

1.5. ขอบเขตด้านสถานที่

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

2. การสร้างและการหาประสิทธิภาพด้วยเครื่องมือ

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและทดสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ขอบเขตของตัวแปรของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 และนิยามศัพท์เฉพาะ

2.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างขึ้นตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี และนิยามศัพท์ของการวิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

2.4 นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ ทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรง และค่าดัชนีความสอดคล้องโดยมีการกำหนดให้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2556) คัดเลือกข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้ภาษาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ในแต่ละด้านกันรายข้อ และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ไม่ต่ำกว่า 0.50 ค่าของข้อคำถามได้มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try out) เป็นรายข้อคำถาม

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาแบบสอบถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (ธานี นิลปิจาร, 2555) ซึ่งพบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.97 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ซื้อหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขออนุญาตเข้าดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

3.2 ผู้วิจัยลงภาคสนามทำการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บ ข้อมูลการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดเก็บ ข้อมูล โดยใช้ Google Form ร่วมด้วย

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ของแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปวิเคราะห์

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยซึ่ง มี รายละเอียดในแต่ละส่วน สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

1.1 สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ด้านการมุ่งมั่น สู่ความสำเร็จ ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ และด้านการทำงานเป็นทีม

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ด้านการมี วิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ และด้านการทำงานเป็นทีม

1.3 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ในภาพรวมพบว่า ค่าดัชนีความ ต้องการจำเป็นเฉลี่ย (PNIModified) เท่ากับ 0.17 และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้ 1) ด้านการทำงานเป็น 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ 3) ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ 4) ด้าน ความคิดสร้างสรรค์

2. ผลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 สรุปได้ดังนี้

- 2.1 ด้านการทำงานเป็นทีม
- 2.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ
- 2.3 ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ
- 2.4 ด้านความคิดสร้างสรรค์

3. ประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จากผลการประเมินความเหมาะสม ความ เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ความรู้ที่มีเพื่อนำองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ มีความสามารถในการมองภาพรวมของกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบมีความสามารถในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม เพื่อการทำงานที่ดีขึ้นมีความตั้งใจในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้เป็นแบบแผนสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์มีความคิดที่ละเอียดเป็นขั้นตอนสามารถออกแบบวิธีการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย มีความคิดริเริ่ม เพื่อสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษามีการสร้างแบบแผนที่ชัดเจนในการนำกลยุทธ์มาปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีความรอบรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีความสามารถในการกำหนดโครงสร้างการทำงาน มีความทุ่มเทใส่ใจการร่วมกันในสถานศึกษาการทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความสามารถในการจัดการความขัดแย้งของบุคลากร มีการส่งเสริมให้ความรู้และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษามีความสามารถในการทำงานตามระยะเวลาที่กำหนด มีความเข้าใจความแตกต่างของบุคลากรและมีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษารวมถึงการปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา ศิลปชัย (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปทุมพร เปียถนอม (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีลักษณะภาวะ ผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ทิพมาศ เสวตวรโชติ และ สถาพร ชันโต (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำแบบบูรณาการสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำแบบบูรณาการสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยม องค์ประกอบหลักด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเพื่อคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือสูงกว่า 3.00 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับหรือต่ำกว่าร้อยละ 20 ตามที่กำหนดไว้

1.2 สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความสามารถในการวางแผนทำงานเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น มีความสามารถในการมองภาพรวมของกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถใช้ความรู้ที่มีเพื่อนำองค์กรไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ มีความตั้งใจในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนที่กำหนด สามารถเลือกเลือกรูปแบบการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมขึ้นใหม่ใน

การทำงานที่ดีขึ้น มีความยืดหยุ่นในการทำงาน มีความคิดที่ละเอียด เป็นขั้นตอน สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เป็นแบบแผนที่ชัดเจน มีความสามารถสร้างสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่คาดหวังไว้ ใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ใช้ทักษะ ความสามารถในการทำให้วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้เป็นจริงเป็นที่ยอมรับ มุ่งพัฒนาและสร้างค่านิยมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม มีความเข้าใจความแตกต่างของบุคคล มีความทุ่มเทในการร่วมมือกันในสถานศึกษาการทำงานอย่างเต็มความสามารถ และกำหนดโครงสร้างการทำงานได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันตดา ศิลปชัย (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ปทุมพร เปียพนอม (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีลักษณะภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 พบว่า เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีความเข้าใจความแตกต่างของบุคคลสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเดียวกัน มีความสามารถในการทำงานตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งเสริมการให้ความรู้และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา มีการสร้างแบบแผนที่ชัดเจนในการนำกลยุทธ์มาปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีความรอบรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ใช้ทักษะ ความสามารถในการทำให้วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้เป็นจริงและยอมรับได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการสร้างสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่คาดหวังไว้ ใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อความสำเร็จในอนาคต มีความสามารถในการวางแผนทำงานเพื่อป้องกันปัญหา สามารถเลือกรูปแบบการปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับเป้าหมายสถานศึกษา สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง มีความตั้งใจในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ มีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมขึ้นใหม่ในการทำงานที่ดีขึ้น มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สามารถออกแบบวิธีการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย สามารถนำองค์ความรู้เดิมมาพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดริเริ่ม เพื่อสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มีความคิดที่ละเอียด เป็นขั้นตอน สามารถใช้ถ้อยคำสื่อสารการทำงานได้อย่างชัดเจน และถ่ายทอดความรู้ให้เป็นแบบแผนที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดา พรหมกุล และ เสาวณี สิริสุขศิลป์ (2565) ทำการวิจัยเรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหาร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ ส่วนด้านที่มีค่าต่ำที่สุด คือด้านทำงานเป็นทีมและด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ 2. ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านมีผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ส่วนด้านที่มีค่าต่ำที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 3. อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการที่ส่งผลโรงเรียนคุณภาพ มีขนาดอิทธิพลรวมและอิทธิพลทางตรงเชิงบวก เท่ากับ 0.781 4. โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ มีความสอดคล้อง

กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรฯ พิพิธภัณฑ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า 1.องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ทักษะการบูรณาการด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ทักษะการบูรณาการด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ทักษะการบูรณาการด้านการใช้เทคโนโลยี 4) ทักษะการบูรณาการด้านการสร้างความสัมพันธ์และมีส่วนร่วม และ 5) ทักษะการบูรณาการด้านการวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัย ปันดา ศิลปะชัย และ ทนงศักดิ์ คุ่มไชนะ (2567) พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองและบุคลากร โดยการจัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการพัฒนากลยุทธ์ในการดำเนินงานในเชิงบูรณาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรมีการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิม เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรมในการบริหารอย่างสร้างสรรค์และมีวิจรรณญาณ โดยสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ ผู้บริหารควรมีการสร้างแบบแผนที่ชัดเจนในการนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างครอบคลุม และสอดคล้องกับแนวคิดการปฏิบัติงานเชิงบูรณาการของสถานศึกษา 4) ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงาน เน้นการมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจการตัดสินใจ และสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้องค์ประกอบของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ทั้งหมด 4 องค์ประกอบ 26 แนวทาง คือ 1) ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจลักษณะและความแตกต่างของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและความชัดเจนในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลและยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างแบบแผนที่ชัดเจนและนำกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และบริหารงานให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการศึกษาของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการเป็นผู้นำในด้านการคิดวิเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาและสร้างค่านิยมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง 3) ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถออกแบบกระบวนการทำงานได้อย่างเหมาะสมกับเป้าหมายของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงทีและถูกต้อง ผู้บริหารสถานศึกษามีการตั้งเป้าหมายในการวางแผนการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน 4) ด้าน

ความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีคิดแปลกใหม่สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้การทำงานบรรลุเป้าหมายผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจากความรู้ใหม่และประสบการณ์เดิม ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดค้นวิธีการปฏิบัติงานที่หลากหลายในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ ปนัดดา ศิลปชัย (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นภาพรวม พบว่าค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.224 ถึง 0.277 ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองและบุคลากร โดยการจัดสรรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการพัฒนากลยุทธ์ในการดำเนินงานในเชิงบูรณาการ ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการสร้างสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สอดคล้องกับ ศักดา พรหมกุล และ เสาวณี สิริสุขศิลป์ (2565) ทำการวิจัยเรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหาร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ ส่วนด้านที่มีค่าต่ำที่สุด คือด้านทำงานเป็นทีมและด้านการมุ่งความสำเร็จ 2. ระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านมีผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ส่วนด้านที่มีค่าต่ำที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 3. อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงบูรณาการที่ส่งผลโรงเรียนคุณภาพ มีขนาดอิทธิพลรวมและอิทธิพลทางตรงเชิงบวก เท่ากับ 0.781 4. โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 4 องค์ประกอบ 26 แนวทาง โดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 มี 4 ชั้นดังนี้

รูปภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการงานเป็นทีม มี 7 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจลักษณะและความแตกต่างของบุคลากรในสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วมและกระจายอำนาจในการตัดสินใจ 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายและความชัดเจนในการทำงาน 5) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงาน 7) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

2. ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงบูรณาการ มี 7 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลและยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างแบบแผนที่ชัดเจนและนำกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรอบรู้และบริหารงานให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลง 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการศึกษาของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการเป็นผู้นำในด้านการคิดวิเคราะห์ 7) ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาและสร้างค่านิยมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

3. ด้านการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ มี 6 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถออกแบบกระบวนการทำงานได้อย่างเหมาะสมกับเป้าหมายของสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงทีและถูกต้อง 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีการตั้งเป้าหมาย

ในการวางแผนการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

4. ด้านความคิดสร้างสรรค์ มี 6 แนวทาง ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีคิดแปลกใหม่ สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้การทำงานบรรลุเป้าหมาย 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพจากความรู้ใหม่และประสบการณ์เดิม 4) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการคิดค้นวิธีการปฏิบัติงานที่หลากหลายในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ 6) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาสร้างแนวทางปฏิบัติให้กับผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

2. นำองค์ความรู้สู่การปฏิบัติอย่างชัดเจนโดยการสร้างรูปแบบการพัฒนากับสถานศึกษานำร่อง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2. ควรศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ด้านการทำงานเป็นทีม

เอกสารอ้างอิง

- ทิพมาศ เศรษฐวรโชติ และสถาพร ชันโต. (2560). ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำแบบบูรณาการสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*, 8(2), 166-176. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/yri/article/view/178276>
- ปทุมพร เปี้ยถนอม. (2554). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD). <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/35020>
- ปนัดดา ศิลปะชัย และทนต์ศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ. (2567). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. *วารสารปัญญาปณิธาน*, 9(1), 43-56. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PPJ/article/view/270246>

- ศักดิ์ดา พรหมกุล และเสาวณี สิริสุขศิลป์. (2565). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงบูรณาการที่ส่งผลต่อ
โรงเรียนคุณภาพ. *Suranaree Journal of Social Science*, 16(2), 41-52. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sjss/article/view/249698>
- สุกัญญา รอดระกำ. (2561). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. สำนักงานเลขาธิการ
สภา กระทรวงศึกษาธิการ.
- อนุสรณ์ พิพิพิธภักดิ์. (2563). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].*
SNRU e-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=58620248109